

Muzeum Getta Warszawskiego uczciło 74. rocznicę zdobycia PAST-y

Muzeum Getta Warszawskiego uczciło 74. rocznicę zdobycia PAST-y

Budynek Polskiej Spółki Akcyjnej przy Zielnej 39 w czasie II Wojny Światowej miał znaczenie strategiczne. Tędy przechodziły wszystkie połączenia telefoniczne Berlina z okupacyjnymi władzami, a także z całym frontem wschodnim. Zdobycie gmachu PASTy, 20 sierpnia 1944, roku było jednym z największych sukcesów bojowych Powstania Warszawskiego.

„Zatknięcie biało-czerwonej flagi na górującym nad Warszawą gmachu Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej stało się symbolem heroicznej odwagi powstańców i wielkiej nadziei na oswobodzenie stolicy. Walka o strategiczny gmach PAST-y trwała niemal trzy tygodnie. Jak wspominają powstańcy, zdobycie obsadzonej przez znaczne siły Niemców, największej w tej części Europy, centrali telefonicznej przypominało zdobycie twierdzy” – napisał premier Mateusz Morawiecki w liście odczytanym przez Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jana Józefa Kasprzyka.

Walki o PAST-ę rozpoczęły się 20 sierpnia o 2.00 w nocy. W akcji brało udział 250 powstańców, którzy zaatakowali budynek z trzech stron. Aby go zdobyć, musieli wcześniej go podpalić. Przy pomocy strażackiej motopompy do budynku wtłoczono mieszankę paliw. To ogień, który ogarnął gmach, przesądził o zwycięstwie Polaków. Budynek pozostał w polskich rękach do końca Powstania. Z PAST-y wyprowadzono 115 jeńców, w tym 7 oficerów oraz 6 rannych żołnierzy. Zmarło 36 Niemców. W wyniku walk po stronie polskiej poległo 38 Powstańców, a ranne zostały 63 osoby. Dane nie obejmują ofiar cywilnych.

Poza zdobyciem PAST-y batalion „Kiliński” wslawił się także odbiciem sąsiednich budynków: Prudentialu i Poczty Głównej.

Prezes Światowego Związku Żołnierzy AK prof. Leszek Żukowski przypomniał, że 9 listopada 2000 r. ówczesny premier Jerzy Buzek przekazał symboliczne klucze do gmachu PAST-y specjalnie powołanej Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego. „Od tego dnia jesteśmy nie tylko pełnoprawnymi gospodarzami tego obiektu, ale też staramy się, aby był nadal symbolem Polski Walczącej i wywalczonym miejscem, w którym byli powstańcy mogą przekazywać młodszemu pokoleniu idee walki o niepodległość” – zaznaczył prof. Żukowski.

Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego Albert Stankowski w liście do uczestników uroczystości zapewnił o swoim głębokim przekonaniu, że tamten „tragiczny czas łączący cierpienia narodu polskiego i żydowskiego nakłada na nas obowiązek wspólnej pamięci i troski o żyjących bohaterów. Mając na względzie misję Muzeum Getta Warszawskiego, które mam zaszczyt reprezentować, zapewniam o pamięci i szacunku i uznaniu dla bohaterów tamtych czasów” – dodał Stankowski.

